

15.1.2021

Maa- ja metsätalousministeriö
kirjaamo@mmm.fi

VN/24553/2020

Lausunto ehdotuksesta maa- ja metsätalousministeriön asetukseksi zoonooseista

Elintarviketeollisuusliitto ry (ETL) kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto ehdotuksesta maa- ja metsätalousministeriön asetukseksi zoonooseista.

Asetuksen tavoitteena on sujuvoittaa elintarviketähteisiä zoonooseja koskevaa sääntelyä. Elintarviketeollisuusliitto kannattaa lämpimästi tavoitetta selkeyttää ja koota zoonooseja koskeva lainsäädäntö yhteen asetukseen. Asetuksen rakenne on selkeä ja asiat löytyvät helposti ja loogisesti. Elintarvikelainsäädäntöuudistus on kokonaisuudessaan hyvin taustoitettu ja toimijat on otettu mukaan kehitystyöhön jo ennen lausuntokierrosta. Pällekkäisyydet EU-lainsäädännön kanssa on karsittu pois, mikä selkeyttää lainsäädäntöä huomattavasti.

Asetusluonnoksessa riskiperusteisuuden lisääminen on oikea suunta. Positiivinen on myös muutos, joka mahdollistaa validoitujen, vaihtoehtoisten tutkimusmenetelmien käytön salmonella-, kampakylobakteeri- ja STEC-tutkimuksissa.

Elintarviketeollisuusliitto pitää hyvin tärkeänä sitä, että uuden asetuksen soveltamiseksi tiedotetaan toimijoita ja koulutetaan viranomaisia asetuksen sisällöstä nopean käyttöönoton helpottamiseksi.

Pykäläkohtaiset huomiot

2 § Määritelmät

Pitopaikan määritelmässä teurastamon rajaaminen määritelmän ulkopuolelle on tilannetta selventävä uudistus. Epidemiologisen yksikön määritelmä on nyt hyvin tarkennettu ja soveltuu käytäntöön paremmin.

9 § Salmonellanäytteiden tutkiminen ja tutkimustuloksen varmistaminen, 40 § Liha-alan hyväksytyssä elintarviketuoneistossa otettujen salmonellanäytteiden tutkiminen ja tutkimustuloksen varmistaminen, 46 § Kampakylobakteerinäytteiden tutkiminen ja tutkimustuloksen varmistaminen ja 53 § STEC-näytteiden tutkiminen ja tutkimustuloksen varmistaminen

Vertailumenetelmää vasten asianmukaisesti validoitujen vaihtoehtoisten tutkimusmenetelmien käyttö sallittaisiin kaikille näytteille. Tämä muutos helpottaisi toimijoiden analytiikkaa ja nopeuttaisi tulosten saamista tietyissä tilanteissa. Elintarviketeollisuusliitto kiittää vaihtoehtoisten menetelmien sallimisesta.

37 § Eläinterveysviranomaisen tiedottamisvelvollisuus

Aluehallintoviraston tulee jatkossa tiedottaa taudin leviämisen estämiseksi tehdystä päätöksestä myös virkaeläinlääkärinä siinä teurastamossa, johon pitopaikasta toimitetaan nautoja, sikoja, kanoja tai kalkkunoita. Tällä muutoksella varmistetaan teurastamossa toimivan virkaeläinlääkärin tiedonsaanti ja vahvistetaan näin elintarviketurvallisuutta ja toimijoiden asemaa.

6 luku STEC-seuranta

Nautojen STEC-seuranta uudistettaisiin kokonaisuudessaan. Asetusehdotuksessa luovutettiin nykyisenkaltaisesta nautojen ulostenäytteistä tehtävästä EHEC-seurannasta. Tilatason näytteenotolla ja toimenpiteillä ei ole saavutettu haluttua tulosta ja uudistus on kannatettava.

Uudistus on kuitenkin aikataulullisesti haastava ja Elintarviketeollisuusliitto esittää, että toimijoille ja viranomaisille annetaan riittävästi aikaa analytiikan ja toimintatapojen kehittämiseen. Uuden STEC-seurannan voimaantulo voitaisiin siirtää vuoden 2022 alkuun, jotta valmistelu ja analytiikan kehitys ehditään tehdä kunnolla. Tällä hetkellä Suomessa on Ruokaviraston lisäksi vain kolme laboratoriota, jotka tekevät STEC-analytiikkaa. Teurastamotoimijoiden omien laboratorioden menetelmäkehitys ja akkreditointiprosessi vie aikaa ja vaatii resursseja.

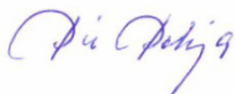
Nykyiseen EHEC-ulosteseurantaohjelmaan nähden kustannusten ei tulisi nousta. STEC-varmistusanalyysin tarkempi hinta on Ruokavirastossa kuitenkin vielä keskustelussa. **Miten varmistetaan, että toimijoiden kustannukset eivät nouse?** Todennäköisesti varmistettavia näytteitä tulee enemmän kuin nykyisessä seurantaohjelmassa ja PCR-analyysi uudella menetelmällä hinnoitellaan ostopalveluna korkeammalle. Lisäksi Ruokaviraston varmistuskustannukset ovat tulossa toimijoiden maksettavaksi. Prosessihygienian kannalta varmistustiedolla ei ole toimijalle merkitystä teurastushygienian parantamiseksi. Jo tieto ruhon pinnan kontaminoitumisesta riittää toimijalle. Kansallinen riskinarviointi toki hyötyy tarkemmista serotyypitiedoista.

Elintarviketeollisuusliitto esittää, että muistiosta poistetaan viittaus (§ 52) asetukseen (EY) 178/2002. Zoonosiasetuksessa tulee määritellä selkeästi, että STEC-seuranta perustuu prosessihygienian vaatimukseen eikä elintarviketurvallisuusvaatimukseen.

Useita yksityiskohtaisia säännöksiä on poistettu asetuksista ja ne jätetään Ruokaviraston ohjeistettavaksi. Toivomme, että Ruokavirasto jatkaa maa- ja metsätalousministeriön toteuttamaa linjaa ja tekee ohjeistuksia ja tulkintoja laatiessaan tiivistä yhteistyötä toimijoiden kanssa.

Kunnioitavasti

ELINTARVIKETEOLLISUUSLIITTO ry

Pia Pohja
toimitusjohtaja